

KESTÄVÄN KEHITYKSEN MÄÄRITTELY LASTEN JA NUORTEN KANSSA

Avainsanat: osallisuus, koulu, päivähoido, lasten ja nuorten vapaa-ajantoiminta, toimintavinkki, kestävä elämäntapa

Kenelle: lapsi- ja nuorisoryhmien kanssa työskenteleville

Tavoite

Hahmottaa yhdessä lasten ja nuorten kanssa, heidän omista lähtökohdistaan käsin, mitä kestävä kehitys tarkoittaa ja miten se liittyy lasten ja nuorten omaan elämään.

Hyvä käytäntö pähkinänkuoressa

Kestävälle kehitykselle ei ole olemassa yleisesti hyväksyttyä määritelmää ja se jääkin usein sanahelinäksi, jolle on hankala löytää yhtymäkohtia omasta arjesta. Toisaalta kestävä kehityksen näkökulmien sisäistäminen osaksi omaa elämää on olennaisen tärkeää. Lasten ja nuorten kanssa aihetta kannattaa lähestyä toiminnallisesti ja heidän omasta näkökulmastaan. Työpajatyöskentelyssä voidaan tarkastella kestävä kehitystä oman elämän ja omien valintojen kautta.

Toteuttaminen

Luovat ja toiminnalliset menetelmät tuovat vaihtelua arkiseen toimintaan ja tekevät kestävä kehityksen kysymykset näkyväksi lasten ja nuorten oman elämän tasolla. Menetelminä voidaan käyttää esimerkiksi satuja ja tarinoita, draamaa, mielipiteen ilmaisemiseen tähtäviä harjoituksia ja askartelua. Olennaista on varata aikaa omalle pohdinnalle ja keskustelulle. Vaikka lapset ja nuoret usein sanovat keskustelun aluksi, etteivät oikein tiedä mitä kestävä kehitys on, huomataan pajan edetessä, että tietoa aiheesta onkin paljon ja se liittyy suoraan myös omaan elämään.

Resurssit

Työpajat voidaan toteuttaa ryhmän omassa luokassa/tilassa. Aikaa kannattaa varata 1–2 tuntia. Pajojen kesto ja toteutusta voi muuntaa (ikä)ryhmälle sopivaksi. Ryhmän koosta riippuen tarvitaan 1–3 ohjaajaa. Tarvittavat välineet riippuvat toteutettavasta pajasta, yleensä askartelutarvikkeet ja jättemateriaalit riittävät. Jättemateriaaleja voidaan saada esim. lasten vanhemmilta.

Kokemuksia

Korson päiväkodin eskarit keskustelivat kestävästä kehityksestä, kun paikalle ryntäsi Keke-orava kertoen, että hänen kotipuunsa on kaadettu. Lapset keksivät päiväkodin seinälle kiinnitetyn puun, josta Keke saisi uuden kodin. Puusta puuttui kuitenkin lehdet. Ne saatiin tekemällä Keken

KESTÄVÄN KEHITYKSEN MÄÄRITTELY LASTEN JA NUORTEN KANSSA

jalanjälkitesti, jossa oli keke-aiheisia monivalintakysymyksiä lasten omaan elämään liittyen. Lapset vastasivat kysymyksiin pareittain numerolappuja nostamalla. Testin jälkeen lapset leikkasivat paperista lehden, johon jokainen painoi sormivärillä oman jalanjälkensä. Lopuksi lapsilta kerättiin ideoita, kuinka he itse voivat edistää kestävästä kehitystä. Jäljet ja ideat kiinnitettiin puun lehdiksi.

Ankkalammen päiväkodin eskarit perehtyivät aiheeseen sadun avulla. Satu kertoi Ankkalammen saaresta, jonka jokaisella asukkaalla oli tärkeä tehtävä saaren ja sen asukkaiden hyvinvoinnin ylläpitämisessä. Mitä jos maanviljelijää, opettajaa tai muusikkoa ei olisikaan? Keskusteltiin sadusta sekä lasten omista ja unelmien kodeista ja kaupungeista. Askarrettiin unelmien kaupunki unelmataloineen. Kaupunkiin kohosi myös mm. toimistorakennuksia, satama, leikkipuisto, koulu, leipomo, biovessa, poliisi- ja paloasema, uimahalli, mainoskylttejä, roska-astioita, tähystystorni ja puita. Lapset halusivat myöhemmin maalata kaupungin ja muovilla sinne ihmisiä taikatakinasta.

Vantaan seudun steinerkoulun ysiluokkalaiset aloittivat kestävästä kehityksen eri ulottuvuuksien käsittelyn Kumman ottaisit? -mielipidejanalla. Pikavippi vai säästäminen? Banaani vai mustikka? Valintoja perusteltiin ja keskustelua syntyi. Seuraavaksi tutustuttiin tarinan kautta kuvitteelliseen hahmoon, 17-vuotiaaseen nuoreen mieheen ja hänen vanhempinsa. Tarina oli kärjistetty ja siinä tuotiin esiin kestävästä kehityksen eri ulottuvuuksia. Oppilaat valitsivat pienryhmissä yhden tarinan hahmoista tarkasteluun ja pohtivat missä kohdassa tarinaa hahmo toimi kestävästä kehityksen vastaisesti ja miten hahmo olisi voinut toimia paremmin. Ryhmien tehtävänä oli tuottaa pohdinnan tulokset muille näkyväksi kuvana, tekstinä tai esityksenä. Lopuksi vedettiin päivän teema yhteen.

Korson nuorisotilan nuorten kanssa pohdittiin, mitä on kestävä kehitys. Vetäjät olivat kirjoittaneet lapuille kestävästä kehityksen eri ulottuvuuksiin liittyviä väittämiä (En ota pikavippejä, En roskaa jne). Nuoret ryhmittelivät väittämät sen mukaan, mihin kestävästä kehityksen ulottuvuuteen ne liittyivät. Havaittiin, että monet väittämät liittyivät useampaankin keke-ulottuvuuteen. Pidettiin myös ekologiseen kestävyysliikkeen tietovisa. Lopuksi käytiin läpi seinällä olevia väittämiä, ja nuoret kertoivat mitä he tekevät ja olisivat valmiita tekemään kestävästä kehityksen edistämiseksi. Laput ja kestävästä kehityksen ulottuvuudet jäivät näkyviin nuorisotilan seinälle, ja nuoret saivat tehtäväkseen käydä viikoittain valitsemassa tauluista asian, jonka aikovat jatkossa toteuttaa.

Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijat toteuttivat pajat 4V-hankkeessa.

Hyödyt kestävästä kehityksen kannalta

Kestävästä kehityksen ja sen eri ulottuvuuksien käsittely lisää tietoisuutta kestävästä elämäntavan merkityksestä. Kun kysymykset tuodaan lähelle lapsia ja nuoria ja he saavat itse oivaltaa kytkökset omaan elämäänsä, voivat ajatukset myös siirtyä käytäntöön kestävinä valintoina. Yhteinen toiminta ja pohdinta tarjoaa lapsille ja nuorille osallisuuden kokemuksia sekä lisää yhteishenkeä.

Yhteystiedot

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, Eija Koski